

Oplossingen

GLOBE
TROTTER

1. GLOBALISERING ALGEMEEN

OPDRACHT 2

1271	Marco Polo bereikt als eerste het huidige Peking via de zijderoute.
1492	Christoffel Columbus ontdekt Amerika.
1602	De Vereenigde Oost-Indische Compagnie verwerft het monopolie op de handel met Azië.
1930	Golf van protectionisme doet de wereldhandel vertragen.
1944	De geplande oprichting van de ITO komt er niet.
1959	Oxfam opent de eerste wereldwinkel.
1995	De WTO wordt opgericht.
1999	De WTO-vergadering in Seattle.
2001	Start van de Doha-ontwikkelingsronde.
2003	WTO-conferentie in Cancùn.

OPDRACHT 3

POSITIEVE EFFECTEN	NEGATIEVE EFFECTEN
<i>mensen werken minder en hebben het materieel beter</i>	<i>de kloof tussen arm en rijk wordt groter</i>
<i>de producten zijn van een betere kwaliteit</i>	<i>de politiek verliest zijn greep op de bedrijven</i>
<i>a.g.v. de concurrentie</i>	
<i>de prijzen dalen voor de consument</i>	<i>de bedrijven (multinationals) krijgen meer macht</i>
<i>in contact komen met andere culturen</i>	<i>sociale, milieu- en arbeidsnormen staan onder druk</i>
<i>wordt gemakkelijker</i>	
<i>de wereldwijde productie stijgt en daarmee ook de welvaart</i>	<i>de politiek houdt veel rekening met de belangen van de grote bedrijven</i>

OPDRACHT 4 - C

- ▶ Food Lion: Verenigde Staten
- ▶ Delvita: Tsjechië
- ▶ Mega Image: Roemenië
- ▶ Super Indo: Thailand
- ▶ Food Lion – supermarkt: Indonesië
- ▶ Delhaize: België

OPDRACHT 4 - D

LOGO	MULTINATIONAL	PRODUCT
a	Barco	visualisatiesystemen
b	Glaverbel	glas
c	Kinopolis	filmzalen
d	Umicore	metalen
e	Omega Pharma	geneesmiddelen
f	Solvay	chemische en farmaceutische middelen
g	Tractebel	energie
h	Massive	verlichting

OPDRACHT 4 - E

Werchter	coproductie
Vorst Nationaal	25% aandelen
Studio Brussel	samenwerking op vlak van promotie
I Love Techno	coproductie
Pukkelpop	fifty-fifty coproductie
TMF	samenwerking op vlak van promotie
Disney on Ice	coproductie

OPDRACHT 5

	DEFINITIE	VOORBEELD	VOORBEELD
Liberalisering	(8)	(4)	(6)
Deregulering	(3)	(2)	(9)
Privatisering	(1)	(5)	(7)

- b) ► De energiemarkt, de telecommunicatie en het transport (bv. luchtvaart) werden reeds geliberaliseerd in België.
- Voordelen: meer keuze voor de consument, lagere prijzen door verhoogde concurrentie, ...
 - Nadelen van liberalisering: verlies banen, slechtere service, ...
- d) ► Voordelen: efficiëntere en goedkopere manier van werken door de concurrentie, bedrijven met kennis van zaken die zorgen voor watervoorziening, ...
- Nadelen: bedrijven zullen minst winstgevend gebieden/ klanten in de kou laten staan, water wordt te duur voor sommigen, kwaliteit daalt, ...

OPDRACHT 6

1. b – 2.a – 3. b – 4. c – 5. a, b en c – 6. b – 7. a, b en c – 8. b – 9. c – 10. b.

OPDRACHT 7

- Men wilde zo snel mogelijk privatiseren zonder ondersteunende maatregelen. Een goed juridisch en regulerend kader dat kon omgaan met zakengeschillen, concurrentiegeschillen of faillissementen ontbrak nog. Er waren ook geen sociale instellingen voor opvang bij werkloosheid, pensioenen, woonruimte, ...
- Het was een ramp voor de Russische levensstandaard. Door de inflatiegolf werd de middenklasse geruïneerd en ontstond er een systeem van vriendsjespolitiek en maffiakapitalisme.
- Volgens Stiglitz waren de leningen aan Rusland niet nodig omdat het land voldoende olie en natuurlijke hulpbronnen had.
- China privatiseerde de staatsbedrijven niet maar zorgde er wel voor dat er nieuwe ondernemingen werden opgezet. Het belang van de staatsbedrijven daalde daarna vanzelf.

OPDRACHT 8

- a) De GATT of General Agreement on Tariffs and Trade.
- b) De WTO moet toezien op de wereldhandel. De gemaakte afspraken rond de vrijmaking van de internationale handel moeten door alle leden gerespecteerd worden. In geval van handelconflicten treedt de WTO op als scheidsrechter.

OPDRACHT 9

- a) Vrijhandel: de overheid beschermt haar markt niet. De bedrijven kunnen ongehinderd internationale handel drijven.
- b) Protectionisme: de overheid beschermt haar eigen markt. Ze probeert dus de buitenlandse goederen en diensten van haar markt te weren en de concurrentie vanuit het buitenland uit te schakelen.
- c) Vormen van protectionisme:
- Invoerrechten: heffingen op goederen die ingevoerd worden.
 - Importcontingentering: voor een bepaalde periode mag slechts een beperkt aantal van een bepaald product worden ingevoerd.
 - Kwaliteitseisen.
 - Importverbod: een product mag niet ingevoerd worden.
 - Subsidies.

OPDRACHT 11: CHINA LID VAN DE WTO

- a) China zal zijn importtarieven voor goederen moeten laten zakken, eens lid van de WTO. De VS en de EU zullen dus meer en goedkoper kunnen exporteren naar de enorme Chinese markt.
- b) China hoopt vooral dat lidmaatschap van de WTO een grote impuls zal betekenen voor zijn economie door meer buitenlandse investeringen.
- c) Nu worden de Chinese boeren nog beschermd met invoerrechten. Door de vrije handel dreigt er massale werkloosheid te ontstaan.

- d) Eens lid van de WTO moet China de regels van vrijhandel respecteren. Die zouden de concurrentie moeten bevorderen. Maar er wordt gevreesd dat Chinese boeren helemaal zullen ten onder gaan aan de veel sterkere concurrentie uit de VS en de EU.

OPDRACHT 12

NAAM	LEDEN	DOEL	OPRICHTING
1. SACN	7	3	3
2. EU	8	6	6
3. NAFTA	1	8	4
4. SAARC	3	9	2
5. APEC	5	5	7
6. EurAsEc	9	2	5
7. Afrikaanse Unie	4	7	9
8. Arabische Liga	2	1	1
9. Asean	6	4	8

OPDRACHT 13

1. douane-unie - 2. economische en monetaire unie - 3. interne markt - 4. interne markt -
5. vrijhandelszone - 6. economische en monetaire unie - 7. vrijhandelszone - 8. douane-unie

OPDRACHT 14

Humanitaire hulp: 1, 4, 6, 7 – Ontwikkelingshulp: 2, 3, 5, 8

OPDRACHT 15

Vakbonden	ABVV, ACW, ACV/CSC
Derde wereldorganisaties	11 11 11, koepel van de Vlaamse Noord-Zuidbeweging, Belgisch-Braziliaans Comité, Oxfam, Oxfam-Wereldwinkels vzw, Bevrijde Wereld, Broederlijk Delen, FOS- Socialistische Solidariteit, Geneeskunde voor de Derde Wereld, Mensenbroeders, Volens, Wereldsolidariteit
De milieubeweging	Greenpeace Belgium, Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen, Voor Moeder Aarde, Vlaams Overleg Duurzame Ontwikkeling VODO, Links Ecologisch Forum
De vredesbeweging	Forum Voor Vredesactie, Pax Christi Vlaanderen, Vrede, Vredeseilanden
Boerenorganisaties	Plattelandsontwikkeling, Velt
Vrouwenorganisaties	Vrouwen Overleg Komitee, Wereldvrouwenmars, KAV
Religieuze organisaties	Basisbeweging voor democratie in samenleving en kerken, Christenen voor het Socialisme
Artiesten en jongeren	Animo- de Spirit van Jong Links, Globelink, t Uilekot, VIA vzw
Vormingsorganisaties	De Wereldschool, Humanistisch Vrijzinnig Vormingswerk vzw
Media	Indymedia.be, MO Mondiaal Magazine, Imagine magazine, GETBASIC vzw
Mutualiteiten	Socialistische Mutualiteiten, Landsbond der Kristelijke Mutualiteiten
Varia	GRIP, Euromarsen tegen werkloosheid, Netwerk Vlaanderen, OCIV, Triodos Bank nv, Vosec, Welzijnszorg vzw, WIT VZW

OPDRACHT 16

andersglobalisten: 1, 3, 6, 9, 10 – neoliberalisten: 2, 4, 5, 7, 8

OPDRACHT 17

VISIE	JOHAN NORBERG	NOREENA HERTZ
Terugdringen van extreme armoede	5	10
Vrijhandel	1	6
WTO	8	4
Multinationals	2	7
Protectionisme van het Westen	9	3

OPDRACHT 18

	WERELD ECONOMISCH FORUM	WERELD SOCIAAL FORUM
Oprichting?	Opgericht in 1971	Pas opgericht in 2000.
Door?	Hoogleraar Klaus M. Schwab	Opgericht door sociale bewegingen.
Wat?	Het is een invloedrijk adviesorgaan voor IMF, WB, EU enz.	Mondiale drukkingsgroep.
Wie?	Vooraf vertegenwoordigers uit het Westen zijn aanwezig.	NGO's, vakbonden, studenten, enz.
Waar?	Davos, Zwitserland.	Geen vaste plaats.
Thema's?	Grote sociale en economische problemen van de wereld.	Grote sociale en economische problemen van de wereld.
Aantal?	2.200 deelnemers	100.000 deelnemers
Prijs?	Jaarlijkse bijdrage plus extra bijdrage om invloed te hebben op de agenda.	Deelnemen is gratis.

OPDRACHT 19

Max Havelaar	De producten zijn onder goede arbeidsomstandigheden en op milieuvriendelijke wijze geteeld.
Eco-label	De producten voldoen aan de wettelijk vastgelegde bepalingen voor biologische productie.
Triodos bank	Maatschappij- en milieubewuste bank voor particuliere en zakelijke klanten.
The body shop	Deze producten werden niet getest op dieren.
Biogarantielabel	Het label garandeert het biologische karakter van het product.

OPDRACHT 20

Bill & Melinda Gates Foundation	De grootste liefdadigheidsorganisatie ter wereld, met als doel om te voorzien in medische hulp en technologie voor de armste delen van de wereld.
William and Flora Hewlett Foundation	Fonds dat sociale en milieuproblemen wil aanpakken.
Ford Foundation	Het fonds ondersteunt programma's die de democratie versterken, armoede verminderen en internationale samenwerking promoot.
The Rockefeller Foundation	De stichting wil werk maken van gezondheidszorg, medische opleidingen, voedselproductie, wetenschappelijk onderzoek, sociaal onderzoek, kunst, enz. overal ter wereld.
Obra Social – Fundacio 'La Caixa'	Dit fonds investeert in behandelingen tegen alzheimer, zorg voor kinderen en ouderen, technologisch geavanceerde klassen, enz.
The Moore Foundation	Deze stichting steunt onderzoek en projecten rond milieubescherming.

2. EUROPESE ANTWOORDEN OP GLOBALISERING

OPDRACHT 21

1950: 6 – 1951: 15 – 1957: 8, 18 – 1973: 14 – 1981: 2 – 1986: 10, 11 – 1989: 1 – 1992: 5 – 1993: 13 – 1995: 17 – 1997: 12 – 2000: 7 – 2002: 9 – 2004: 4, 3 – 2007: 16.

OPDRACHT 22

1951	België, Nederland, Luxemburg, Frankrijk, Duitsland, Italië
1973	Groot-Brittannië, Ierland en Denemarken
1981	Griekenland
1986	Spanje, Portugal
1995	Oostenrijk, Zweden, Finland
2004	Estland, Letland, Litouwen, Polen, Tsjechië, Slovakije, Hongarije, Slovenië, Malta, Cyprus
2007	Roemenië, Bulgarije
Kandidaat-lidstaten	Turkije, Kroatië, Macedonië

OPDRACHT 23

1. personen – 2. diensten – 3. diensten – 4. goederen – 5. kapitaal – 6. diensten – 7. personen – 8. goederen – 9. diensten – 10. personen – 11. kapitaal of diensten – 12. diensten.

OPDRACHT 24

- a) Luxemburg. Voor een klein land is een open economie noodzakelijk.
b) Griekenland.
c) België is net als Luxemburg een klein land en heeft een open economie. Handel met andere landen is dus cruciaal voor onze welvaart. Handel met andere EU-lidstaten vertegenwoordigt bovendien driekwart van de totale Belgische buitenlandse handel. Als de interne markt wordt afgeschaft, zou België daardoor enorme inkomsten verliezen.

OPDRACHT 25

- a) De mijlpalen staan voor de belangrijke momenten in het Europese integratieproces: ondertekening van het EGKS-verdrag (1951), EEG-verdrag (1957), Eenheidsakte (1986) en het Verdrag van Maastricht (1992).
b) Het 'project 1992' moest alle belemmeringen voor een Europese interne markt wegnemen. In de praktijk werd dit gerealiseerd tegen 1 januari 1993. Toen gingen de grenzen open. Sindsdien is er vrij verkeer van personen, goederen, diensten en kapitaal.
c) Hoewel de meeste hinderpalen voor de handel tegen 1993 weggewerkt waren, bleef er nog een cruciaal obstakel overeind: de verschillende nationale munten binnen de EU. Elk land had nog een eigen munteenheid. Het Verdrag van Maastricht (1992) legde vast dat er op termijn een eenheidsmunt moest komen.

OPDRACHT 26

- a) België, Nederland, Luxemburg, Duitsland, Frankrijk, Italië, Ierland, Griekenland, Spanje, Portugal, Oostenrijk, Zweden en Slovenië.
b) Groot-Brittannië, Zweden en Denemarken kozen ervoor de euro niet in te voeren. Daar zijn verschillende redenen voor. De Britten houden vast aan hun eigen (sterke) Britse pond. Ze vrezen een stijging van de prijzen of inflatie bij de invoering van de euro, zoals bij ons het geval was. Ze denken dat het leven duurder zou worden en dat de euro minder sterk zou zijn dan hun eigen munt. Ze vrezen ook nationale eigenheid te verliezen. Ook in Denemarken en Zweden vreesde men voor deze argumenten, maar ook voor het feit dat ze hun eigen muntbeleid zouden verliezen. De lidstaten die in 2004 en 2007 toetraden kunnen pas de euro invoeren als ze kunnen bewijzen dat hun economie gezond is en ze dus aan alle Maastrichtnormen voldoen.
c) Voor- en nadelen
▶ **VOORDELEN:**
- Je hoeft geen vreemd geld meer aan te kopen als je reist naar een andere Europese lidstaat en dus geen wisselkosten meer betalen.
- Je kunt gemakkelijk prijzen vergelijken in andere Europese landen.
- Het maakt financiële transacties tussen Europese bedrijven gemakkelijker en goedkoper.
▶ **NADELEN:**
- De lidstaten kunnen geen eigen muntbeleid meer voeren.
- De eurolanden moeten zich houden aan het Stabiliteitspact (dat criteria vastlegt om het economisch beleid van de lidstaten gezond te houden). Daardoor wordt de economie aan banden gelegd. De overheidsschuld van een lidstaat mag bijvoorbeeld niet te groot zijn, wat grote investeringen in tewerkstellingsprojecten belemmert.
- We verliezen een stukje van onze nationale eigenheid.
d) 71% van de Britten wil de pond behouden. In Groot-Brittannië zijn het vooral de nationale gevoelens die de invoering van de euro verhinderen.

OPDRACHT 27

- a) 1. België, 2. Duitsland, 3. Griekenland, 4. Luxemburg
b) Redenen:
▶ België en Luxemburg vormden sinds 1921 een muntunie. De Luxemburgse economie is kerngezond en dus scoorden ze erg goed op de Maastrichtnormen. België daarentegen scoorde minder goed. Indien de EU België weigerde in de eurozone, dan kon ook Luxemburg niet toegelaten worden. Luxemburg heeft dus erg veel druk uitgeoefend om België toch op te nemen.

OPDRACHT 32

- a) De start van de toetredingsonderhandelingen zorgde voor een stormloop van buitenlandse investeerders in Turkije.
- b) VOORDELEN:
- overnames in Turkije zijn goedkoop
 - de economische vooruitzichten zijn erg goed
 - Turkije is een erg grote markt: bijna 70 miljoen inwoners
- NADELEN:
- ondernemen in Turkije is risicovol door de zware recessie en muntcrisis van vier jaar geleden

OPDRACHT 33

a) VOORDELEN	NADELEN
- een grotere zone van stabiliteit, vrede en democratie in Europa	- Europese besluitvorming wordt gecompliceerder
- andere (verfrissende) kijk op socio-economisch gebied	- andere prioriteiten voor oude en nieuwe lidstaten
- nieuwe investeringskansen voor onze bedrijven, nieuwe afzetmarkten	- bedrijfsherstructureringen, delokaliseringen
- stijgende export naar die landen	- problemen met sociale zekerheid

OPDRACHT 34

- a) We zien een stijgende trend. Het vooruitzicht op toetreding tot de EU maakte de markten van die landen erg interessant voor onze ondernemers. Door lidmaatschap van de Unie zou hun koopkracht immers fors toenemen. De Belgische export naar die landen steeg dan ook sterk. Na de toetreding tot de Europese Unie, behoren ze nu ook tot de interne markt van de Europese Unie. Handel drijven met de nieuwe lidstaten werd nog gemakkelijker, waardoor de uitvoer nog meer steeg.
- b) Slovakije.

OPDRACHT 35

- a) Slovenië
- b) Tsjechië
- c) Dexia, Fortis, ING,...

OPDRACHT 36

- a) - De nieuwe lidstaten liggen vlak bij de deur.
- De werknemers hebben er een uitstekende opleiding.
- Er is een traditie van industriële activiteit.
- Er is een groeiende afzetmarkt.
- b) België beschikt over heel goed geschoolde werkkrachten. Dat neemt niet weg dat ook in Oost-Europa of China de arbeidskrachten goed opgeleid zijn. Volgens Michel van der Linden moet Europa dus meer investeren in opleidingen en onderzoek. Dit idee strookt met de Lissabon-verklaring die van de EU de grootste kenniseconomie ter wereld wil maken tegen 2010.

OPDRACHT 37

VOORDELEN:

- Oost-Europese werknemers dragen bij tot meer werkgelegenheid en welvaart
- hooggeschoolden worden aangetrokken
- knelpuntberoepen worden ingevuld
- meer mensen verlaten de arbeidsmarkt dan er bij komen, er is dus nood aan extra arbeidskrachten

NADELEN:

- de structurele werkloosheid neemt toe
- oude vormen van uitbuiting duiken opnieuw op
- toename zwartwerk
- sociale inspectie is moeilijk

OPDRACHT 38

1. nee – 2. nee – 3. nee – 4. ja – 5. nee – 6. nee – 7. ja – 8. nee – 9. ja – 10. ja.

OPDRACHT 39

- Volgens Haiyan Zhang is China geen bedreiging op lange termijn op voorwaarde dat Europa investeert in technologie.
- De EU legde in 2000 de Lissabon-doelstellingen vast. Daarmee willen ze van Europa de grootste kenniseconomie ter wereld maken. Dit moet gerealiseerd worden tegen 2010.
- Hij vreest dat niemand zich verantwoordelijk voelt voor het behalen van de Lissabon-doelstellingen.
- Het grote tekort aan wetenschappers in Europa en het tekort aan financiële inspanningen.
- Om met China te kunnen concurreren.
- Japan leverde in 2003 het meeste hooggeschoolden. In 2000 waren dat nog de Verenigde Staten maar hun aandeel halveerde bijna in 2003.

OPDRACHT 41

- Als resultaat van de economische hervormingen in China in de jaren 1980 is China nu een economische wereldmacht en de tweede grootste handelspartner van de EU, na de VS. Voor China is de EU de grootste handelspartner.
- De mensenrechten worden niet steeds gerespecteerd in China. De arbeidsvoorwaarden zijn er vaak slecht.

OPDRACHT 42

INDISCHE TROEVEN

- ▶ hoog technologisch niveau, aan de top van de informatietechnologie
- ▶ uitstekend universiteitssysteem
- ▶ hoogopgeleide, Engelssprekende arbeidskrachten
- ▶ parlementair stelsel
- ▶ ...

EUROPESE ANTWOORDEN

- ▶ De oprichting van EUROINDIA waar contacten kunnen gelegd worden tussen de Europese en de Indische bedrijfs wereld.
- ▶ EU-India Maritime Shipping Agreement'
- ▶ Galileo
- ▶ ...

OPDRACHT 43

- aanwezigheid van natuurlijke bronnen
- goed opgeleid personeel dat kwaliteitsvolle producten produceert
- lage dollarkoers
- Bedrijven verhuizen waardoor in één klap soms vele jobs verloren gaan.
LANDEN VAN OORSPRONG	LANDEN VAN ONTVANGST
- kostenvermindering	- extra financiële middelen
- verbetering van de kwaliteit	- jobcreatie
- meer ruimte voor activiteiten met een hogere toegevoegde waarde	- hogere lonen
	- betere knowhow
	- hogere inkomsten uit export
- Opleiding, onderzoek en ontwikkeling moeten gestimuleerd worden.

OPDRACHT 44

- Die akkoorden regelden 25 jaar lang de relaties op het vlak van handel en hulp tussen Europa en haar oud-koloniën.
- De globalisering en de regels van de Wereldhandelsorganisatie lieten de bevoorrechte handelsrelaties tussen de ACP-landen en de EU niet langer toe.
- De nieuwe regeling, de Cotonou-akkoorden genoemd, is erin geslaagd de noden en verzuchtingen van de ontwikkelingslanden te verenigen met de regels van de WTO.
- Volgens de VN verloren de ontwikkelingslanden tien keer meer aan oneerlijke wereldhandel dan ze ontvingen aan ontwikkelingshulp.
- Er wordt niets gezegd over de Europese landbouwsubsidies. De Westerse bedrijven blijven bovendien hun kennis en nieuwe producten beschermen. Daardoor blijven bv. AIDS-remmers voor veel Afrikanen onbetaalbaar.

OPDRACHT 45

g - d - a - e - b - f - c

OPDRACHT 46

	GETROFFEN LAND(EN)	GEVOLGEN
Richtlijn 1	Verenigde Staten	Het wordt moeilijker voor Amerikaanse bedrijven om goederen en diensten te verkopen aan Europese consumenten.
Richtlijn 2	ACP-landen	Hun afzet van cacao zou enorm slinken.
Richtlijn 3	China	Chinese aanstekers mogen niet meer verkocht op de Europese markt waardoor vele jobs op de helling staan.

OPDRACHT 47

- Microsoft had de concurrentieregels geschonden en zijn dominante positie misbruikt. Het bedrijf bood een pakket Windows aan samen met Mediaplayer.
- Microsoft moest een Windows-versie op de markt brengen zonder Mediaplayer. Bovendien moest het bedrijf de concurrentie enig inzicht bieden in zijn software, zodat beiden compatibel zouden zijn.
- Ja. Microsoft gaat zelfs verder. Ze geeft delen van de broncode vrij.

OPDRACHT 48

d - f - a - c - e - b

OPDRACHT 49

1. exportsubsidies – 2. richtprijs – 3. richtprijs – 4. interventieprijs – 5. directe inkomenssteun – 6. douaneheffingen
- Voor Brazilië is suiker een belangrijk exportproduct. De Europese subsidies waren voor hen dan ook concurrentievervalsing waardoor ze heel wat inkomsten verloren.
- De EU wil ervoor zorgen dat er minder suiker wordt geproduceerd. Zo komen er minder Europese overschotten op de wereldmarkt. Bovendien wil de EU de exportsteun aan suikerboeren vervangen door directe inkomenssteun. Ook de richtprijs voor suiker in de EU moet dalen.
- We spreken van dumping wanneer goederen in een ander land verkocht worden tegen een lagere prijs dan de productiekosten. Dumping ondermijnt de lokale productie en berooft andere landen van de mogelijkheden om te exporteren en inkomsten te verdienen.

OPDRACHT 50

1. d - 2. f - 3. a - 4. e - 5. c - 6. b.

3. VLAAMSE ANTWOORDEN OP GLOBALISERING

OPDRACHT 53

- Een open economie betekent dat het land intensieve handelsrelaties met het buitenland heeft. Buitenlandse handel (export, import, buitenlandse investeringen, enz.) zijn essentieel voor de bedrijven in een land met een open economie. Zeker in een klein land als België.

OPDRACHT 54

- De traditie van ondernemingszin, een sterke industrie, wijdvertakt netwerk van kmo's, harde en efficiënte werkers, strategische ligging en de hoofdstad Brussel.
- Ook op andere plaatsen werkt men hard en efficiënt, is het onderwijsniveau hoog en is men ondernemend. We mogen ons dus niet te gerust voelen maar moeten voortdurend uitdagingen van buitenaf het hoofd bieden.

OPDRACHT 55

- b) 1. c - 2. a - 3. d - 4. b
- e) - De EU wou met de havenrichtlijn de havendiensten liberaliseren om meer welvaart te creëren en het havenbeleid van de verschillende lidstaten meer op elkaar af te stemmen.
- De havenarbeiders vreesden voor hun job en voor de veiligheid in de havens.
 - Zelfafhandeling betekent dat matrozen van een schip ook het schip mogen laden en lossen. Dit zou dus niet meer moeten gebeuren door speciaal daarvoor opgeleide havenarbeiders.
 - Op 18 januari 2006 verwierp het Europees Parlement de havenrichtlijn met 532 voor, 120 tegen en 25 onthoudingen. De Europese Commissie besliste daarop om geen nieuw voorstel te formuleren om de havenrichtlijn aan te passen. Daarmee werd de havenrichtlijn definitief begraven.

OPDRACHT 56

- a) Limburg is de uitgelezen regio in Europa om een logistiek of distributiebedrijf op te starten.
- b) De bereikbaarheid, de centrale ligging, de goedkope gronden, de vele ongeschoolde arbeiders.
- c) Neen. De koopkracht is er nog te beperkt. Bovendien blijft de ideale geografische positie van Limburg bewaard.

OPDRACHT 57

1. Brouwerij den Horen – 2. Brouwerij Artois – 3. Brouwerij Piedboeuf – 4. Interbrew – 5. Ambev – 6. Inbev

OPDRACHT 58

1. Barco - 2. Unilin/Quickstep - 3. Deceuninck Plastics - 4. Beaulieu International Group - 5. Bekaert - 6. Picanol

OPDRACHT 59

- a) De loon - en arbeidsvoorwaarden werden niet gerespecteerd.
- b) Polen zijn goedkoper, uitermate flexibel en werken dubbel zo hard.
- c) Knelpuntberoepen zijn beroepen waarvoor de arbeidsplaatsen moeilijk worden ingevuld door een tekort aan geschikte werknemers. Bijvoorbeeld: metser, bekister, regentaat godsdienst, ...

OPDRACHT 60

- a) 7 - 2 - 4 - 8 - 5 - 1 - 3 - 6
- b) - De verkoop van Ford-wagens liep sterk terug in Europa.
- Produceren in Turkije is een pak goedkoper.
 - Ford investeerde dat jaar veel in China.

OPDRACHT 61

- a) Er werd zwaar verlies geleden waardoor een herstructurering nodig was. Er was een overcapaciteit.
- b) Renault probeert aanwezig te zijn op nieuwe groeimarkten, zoals Brazilië. Ze opende er een nieuwe fabriek om zo de Zuid-Amerikaanse markt te bevoorraden. Renault investeerde in de Japanse constructeur Nissan om zo de Aziatische markt te kunnen veroveren.

OPDRACHT 64

- a) De economie internationaliseerde en maritimiseerde. Vlaanderen was omwille van zijn ligging en infrastructuur een populaire bestemming voor buitenlandse investeerders. Zij brachten vernieuwende sectoren naar Vlaanderen.
- b) Vlaanderen wordt getypeerd door een overwicht aan KMO's van eigen bodem gecombineerd met filialen van buitenlandse multinationals.
- c) Buitenlandse multinationals scheppen werkgelegenheid en dragen bij tot de economische groei van Vlaanderen. Bovendien maakt dat de Vlaamse economie dynamisch, flexibel én internationaal gericht. Anderzijds zorgen ze ervoor dat Vlaanderen afhankelijk is van het buitenland voor strategische bedrijfskeuzes.

OPDRACHT 66

- a) Vlaanderen organiseert regelmatig handelsmissies naar China. Op die manier wil ze de economische banden met China aanhalen.
- b) China heeft een enorm potentieel. Door de handelsmissies kunnen heel wat contacten gelegd worden om samen te werken op economisch vlak.
- c) - Een einde van het exportverbod van Belgisch varkensvlees naar China.
- Rechtstreekse verbindingen tussen Zaventem en Chinese luchthavens.
- Een beter statuut voor de Vlaamse economische vertegenwoordigers in het buitenland.

OPDRACHT 67

1. China - 2. Saoedi-Arabië - 3. Rusland - 4. Verenigde Staten - 5. Rusland - 6. Saoedi-Arabië - 7. Verenigde Staten - 8. Brazilië - 9. China - 10. Brazilië

OPDRACHT 68

- a) Steun voor jonge, innovatieve ondernemers. Genkse jongeren warm maken voor technische studierichtingen.
- b) Beide projecten focussen op innovatie en creativiteit.
- c) Genk wil een imago van sterke economische motor uitdragen.
- d) Genk ontwikkelt zich als groeipool voor productie- en dienstenbedrijven in plaats van de klassieke industriebedrijven.

OPDRACHT 72

- a) Rechtstreekse contacten tussen de provincies zijn veel directer. Zo konden Oost-Vlaamse bedrijven al heel wat investeringen realiseren en handelscontracten binnen halen.
- b) De bouw van een grote waterzuiveringsinstallatie. Enkele herbebossingsprojecten.

OPDRACHT 78

- a) Kennis en innovatie.
- b) De aanwezigheid van universitaire campussen, goed opgeleide bevolking, aangename stad, toegankelijke faciliteiten en een open mentaliteit. De stad kan de troeven nog meer uitspelen als ze voldoende ruimte geeft aan creatieve kennisbedrijven, een optimaal fiscaal beleid voert en de kwaliteit van de dienstverlening blijft waarborgen.
- c) Biotechnologie. Gent richtte de Ghent Biotech Valley op nadat al eerder een netwerk van biotechnologiebedrijven was opgericht.

OPDRACHT 79

- a) 1. d – 2. a – 3. b – 4. c

OPDRACHT 80

- a) 3, 4, 6, 7, 9, 12